

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓ มีอายุระหว่าง ๓๖-๕๐ ปี จำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐ มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗ มีรายได้ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถามมีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๑๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดีอยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดดังนี้

๑) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๔๗$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = ๕.๐๐$) ในข้อที่ว่า ไม่ประทุษร้ายร่างกายผู้อื่น ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ($\mu = ๔.๒๑$) ในข้อที่ว่า ไม่เบียดเบียนเอาทรัพย์สินผู้อื่น

๒) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๐๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

๓) ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๐๑$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

๔) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดี พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๓๕$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมศีล ๕ โดยเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ เพศของผู้นำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ อายุของผู้นำ พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ วุฒิการศึกษาของผู้นำ พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ อาชีพของผู้นำ พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ รายได้ของผู้นำ พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ปัญหา

ผู้นำท้องถิ่นตำบลเหมืองจี้มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความร่วมมือภายในชุมชน ประชาชนในชุมชนมุ่งเน้นการเสพสุราของมีนเมาโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน มากที่สุด จำนวน ๘ คน รองลงมาเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างผู้นำที่ดีมีน้อยที่จำทำได้จริงมี จำนวน ๕ คน

ข้อเสนอแนะ

ผู้นำท้องถิ่นมีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี เกี่ยวกับควรจัดกิจกรรมต่อเนื่องภายในชุมชนที่มีการเมาสิ่งเสพติดและดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีมากที่สุด จำนวน ๙ คน รองลงมาควรมีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดแก่กลุ่มเยาวชนเพื่อบ่มเพาะกล้าใหม่ที่เติบโตให้เป็นคนดีจำนวน ๘ คน และรองลงมาควรมีรางวัลมอบให้แก่ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นโอกาสตามสมควรเพื่อเป็นแรงกระตุ้นการทำความดีเป็นแบบอย่างที่ดีมีจำนวน ๕ คน

๒) ด้านการประชาสัมพันธ์

ปัญหา

ผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในด้านการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีจำนวน ๑๐ คน รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง มีจำนวน ๗ คน

ข้อเสนอแนะ

ผู้นำท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับในเรื่องควรประชาสัมพันธ์สื่อหลายๆด้านเพื่อให้ชุมชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและมีความเข้าใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน กำหนดรายละเอียดของการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน มีจำนวน ๗ คน รองลงมาควรขยายการประชาสัมพันธ์ให้กระจายออกไปสู่ชุมชนอื่นๆ จำนวน ๓ คน

๓) ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม

ปัญหา

ผู้นำท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วมในเรื่องของการขาดความร่วมมือของคนในชุมชน มากที่สุด จำนวน ๑๕ คน รองลงมาเป็นปัญหาขาดการรับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางราชการหรือหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำโครงการ จำนวน ๑๓ คน

ข้อเสนอแนะ

ผู้นำท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับในเรื่องควรชวนเด็ก เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม มีจำนวน ๗ คน รองลงมาควรจกกิจกรรมส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไปจำนวน ๑๓ คน

๔) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดี

ปัญหา

ผู้นำท้องถิ่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดีในเรื่องของความรู้ของผู้นำไม่เพียงพอในการแนะนำ มากที่สุด จำนวน ๑๒ คน รองลงมาเป็นปัญหางบประมาณดำเนินโครงการไม่เพียงพอ จำนวน ๕ คน

ข้อเสนอแนะ

ผู้นำท้องถิ่น มีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดีเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการไม่เพียงพอ มากที่สุด จำนวน ๑๙ คน รองลงมาขาดการติดตามและประเมินผลของโครงการอย่างใกล้ชิด จำนวน ๙ คน และ ควรส่งเสริมโครงการให้เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรมจำนวน ๘ คน

๕.๑.๕ แนวทางในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยวัดและสถานที่ราชการควรเริ่มปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง ยกย่อง ชื่นชม ให้รางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติดี ค่อยๆ สอดแทรกข้อคิด ศีลธรรม เช่น การจัดบอร์ด การประชุม อบรม หรือพูดสอดแทรกในการประชุมแต่ละครั้ง สนับสนุนให้มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้โดยตรงสนับสนุนให้ผู้นำ เข้าร่วมฝึกปฏิบัติธรรมในสถานที่ปฏิบัติธรรมในจังหวัดหรือต่างจังหวัด โดยการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องศีล ๕ เพราะเป็นหลักประกันสังคม ทำให้ชีวิตเกิดความสงบสุข การฝึกอบรมอย่างน้อยปีละ ๑-๒ ครั้ง ครั้งละ ๔-๕ วัน

กล่าวโดยสรุป การถือศีล ๕ และยึดมั่นในศีลธรรม นั้นเป็นสิ่งที่เราควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิตของเราเอง ศีลทั้ง ๕ ข้อ เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพื่อเป็นการทบทวนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงควรที่จะเข้ารับการอบรมเรื่องศีล ๕

๒) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในด้านการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ควรมีการประชาสัมพันธ์สื่อหลายๆด้านเพื่อให้คนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และมีความเข้าใจในการร่วมกิจกรรมของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ระบุรายละเอียดของการจัดกิจกรรมให้ละเอียด ควรมีการจัดสร้างข้อมูลข่าวสารทางสื่อออนไลน์ให้แพร่หลายเพื่อดึงดูดกลุ่มเยาวชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมให้มาก

กล่าวโดยสรุป การประชาสัมพันธ์ ให้ทั่วถึงและหลากหลายรูปแบบคือปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการให้ทั่วถึงประชาชนได้เป็นอย่างดี

๓) ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการรณรงค์การมีส่วนร่วม บำเพ็ญกุศลในวันสำคัญต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาควรทำการประกาศเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว หรือกิจกรรมเข้าวัดฟังธรรมในวันพระของนักเรียน ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำหลักในการร่วมกันทำกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยทำร่วมกันทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ และเยาวชนเพื่อสนองตอบโครงการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

กล่าวโดยสรุป การทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเราให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

๔) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดี พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดีถือว่าเป็นการส่งเสริมสิ่งที่ดีงาม ปลุกฝังค่านิยม ความรู้ความสามารถให้เกิดแก่คนทั่วไป เปรียบเหมือนการคัดสรรสิ่งดีๆสู่สังคมนั่นเอง จัดกิจกรรมอบรมผู้นำท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพื่อนำความรู้และทักษะที่ได้รับนั้นไปเผยแพร่แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้เข้าใจบทบาทของโครงการและแนวทางการปฏิบัติของโครงการ

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดีนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์หลายอย่างแก่ผู้ที่ได้รับ เพราะประชาชนในท้องถิ่นได้รับแต่สิ่งที่ดีสร้างสรรค์ และสามารถนำสิ่งที่ได้รับใหม่ๆไปเผยแพร่ต่อไปได้

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อยู่ในระดับที่มากพอสมควร และมีการส่งเสริมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการส่งเสริมศีล ๕ ผลการวิจัยพบว่าการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลมีประเด็นที่น่าสนใจมีดังนี้

๑) จากการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องไม่ประทุษร้ายร่างกายผู้อื่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = ๕.๐๐$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งเป็นกฎระเบียบข้อบังคับตนเองไม่ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะการประทุษร้ายที่ถือได้ว่าเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น สามารถนับเนื่องเข้ากับศีล

ข้อที่ ๑ ได้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล^๑** ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง “การรักษาศิลปหัตถ์ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศิลปหัตถ์ ๑ เว้นจากการฆ่าสัตว์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งศิลปหัตถ์ที่ ๑ นั้น นอกจากการกล่าวถึงห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามรังแกสัตว์ ยังรวมไปถึงการไม่ทำร้าย ประทุษร้ายร่างกายต่อผู้อื่นด้วยเช่นกัน

๒) จากการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศิลป ๕ ด้านการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องประชาสัมพันธ์โครงการทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมาก ($\mu = ๔.๒๐$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นมีการกระจายข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบทางหอกระจายข่าวหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาศักดิ์พิชิต ฐานสิริโธ^๒** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทการเผยแผ่พุทธธรรมของพระวิสุทธิธำมณี (วีระ ภทฺทจารี)” ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่พุทธธรรมได้เผยแผ่ผ่านบทบาทภาระงาน กิจกรรมกระแสทั้ง ๖ ประการ ได้แก่ บทบาทด้านการปกครอง บทบาทด้านศาสนศึกษา บทบาทด้านสาธารณูปการ บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ บทบาทด้านสาธารณสงเคราะห์ บทบาทด้านการเผยแผ่พุทธธรรม และยังมีรูปแบบและแนวทางการเผยแผ่ ที่ดำเนินตามพุทธวิธีการสื่อสาร วิธีการเผยแผ่ของพระสาวก และมีการนำหลักการสื่อสารตามหลักนิเทศศาสตร์เข้ามาเผยแผ่พุทธธรรมของท่านแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ ๑) รูปแบบการใช้สื่อบุคคล ๒) รูปแบบการใช้สื่อมวลชน ๓) รูปแบบการใช้สื่อเฉพาะกิจ

๓) จากการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศิลป ๕ ด้านการรณรงค์การมีส่วนร่วม ในเรื่องเป็นแกนนำชุมชนพาประชาชนมาร่วมโครงการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมาก ($\mu = ๔.๒๕$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญต่อการชักชวน เชิญชวนประชาชนร่วมโครงการส่งเสริมหมู่บ้านรักษาศิลป ๕ เป็นอย่างดี เพราะผู้นำ คือผู้ชักชวน เชิญชวน และพร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติรักษาศิลป ๕ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ราศี ทองสวัสดิ์^๓** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การอบรมศีลธรรมและพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมตอนต้นในทัศนคติของครู” ผลการวิจัยพบว่า การอบรมศีลธรรมและพระพุทธศาสนาควรเริ่มจากเด็กเล็กเพราะเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีศีลธรรมจริยธรรมที่ดีและควรเลือกวิธีอบรมธรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กเพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจประพฤติและปฏิบัติตามได้ เพราะครูเปรียบเป็นเสมือนผู้นำที่เป็นผู้นำในการทำเป็นตัวอย่าง ด้วยการชักชวนและเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้รักษาศิลป ๕ เพื่อให้เด็กได้นำไปปฏิบัติตามเป็นแบบอย่าง

^๑ อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, “การรักษาศิลปหัตถ์ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร” **ปัญหาพิเศษ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

^๒ พระมหาศักดิ์พิชิต ฐานสิริโธ, “ ศึกษาบทบาทการเผยแผ่พุทธธรรมของพระวิสุทธิธำมณี (วีระภทฺทจารี)”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๙.

^๓ ราศี ทองสวัสดิ์, “การอบรมศีลธรรมและพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมต้นในทัศนคติของครู”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๓.

๔) จากการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน มีระดับการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่ดี ในเรื่องส่งเสริมโครงการกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\mu = ๔.๓๘$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ โดยการสอดแทรกกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาแบบบูรณาการ จัดนิทรรศการส่งเสริมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและการรักษาศีล ๕ ตามสถานที่สาธารณะ และป้ายประชาสัมพันธ์ข้างทาง ตลอดจนในบริเวณวัด เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = ๔.๕๒$, $\sigma = ๒.๗๔๐$) ในข้อที่ว่า ส่งเสริมโครงการกิจกรรมนิทรรศการทางพระพุทธศาสนา รองลงมาคือส่งเสริมโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” สนองงานมหาเถรสมาคม ($\mu = ๔.๔๐$, $\sigma = ๐.๗๓๗$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = ๔.๒๐$, $\sigma = ๐.๗๕๔$) ในข้อที่ว่า ส่งเสริมโครงการทางพระพุทธศาสนาและปฏิบัติธรรมแบบบูรณาการ

๕) จากการวิจัยพบว่า เพศของผู้นำท้องถิ่นไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพศไม่ได้เป็นปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างของการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพราะเพศไม่ได้บ่งชี้ความสามารถในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็มีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกันในการส่งเสริมโครงการนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล^๔ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศมีความสัมพันธ์กับการรักษาศีลห้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สามารถสรุปได้ว่า เพศต่างกันไม่มีผลต่อการรักษาศีล ๕

๖) จากการวิจัยพบว่า อายุของผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอายุเป็นปัจจัยที่กำหนดการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เพราะอายุของผู้นำในปัจจุบันมีทั้งรุ่นอายุน้อยและรุ่นอายุที่มาก ระดับในการมีบทบาทจึงทำให้แตกต่างกันด้วยเนื่องจากความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันและระยะเวลาในการเป็นผู้นำชุมชนของผู้นำแต่ละคนนั้นบางครั้งเป็นมานานแล้วก็ย่อมทำให้มีความคุ้นเคยกับชุมชนเป็นอย่างดี แต่หากเป็นผู้นำที่อายุน้อย อาจทำให้ประสบการณ์ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยไปด้วย จึงทำให้อายุที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อบทบาทที่แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระสุวัฒน์ มหังสา^๕ ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยได้ศึกษากับกลุ่มประชากรโดยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น

^๔ อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, “การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙.

^๕ สุวัฒน์ มหังสา, “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยญาณสังวร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๒.

๔๘๑ คน ผลการวิจัยพบว่า อายุต่างกัน มีผลต่อทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธแตกต่างกัน

๗) จากการวิจัยพบว่า วุฒิกการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวุฒิกการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้การส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สิบเอก สุขาย ทะสุวรรณ**^๖ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการละเมิดศีล ๕ กรณีศึกษา กรมทหารขนส่งรักษาพระองค์” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านการดื่มสุราของข้าราชการ ทหารกรมทหารขนส่งรักษาพระองค์ ซึ่งมีสมมติฐานว่า ข้าราชการทหารกรมทหารขนส่งรักษา พระองค์ที่มีข้อมูลทั่วไปต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการละเมิดศีลข้อที่ ๕ แตกต่างกัน พบว่า ด้านวุฒิกการศึกษาสูงสุดส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรมการละเมิดศีลข้อที่ ๕ แตกต่างกัน ข้าราชการทหารที่มีคุณวุฒิกการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษา มีระดับพฤติกรรมกรรมการละเมิดศีลข้อที่ ๕ ด้านจิตวิทยา มากกว่า ข้าราชการทหารที่มีวุฒิกการศึกษาสูงสุดระดับ ปวช. ปวส. หรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๘) จากการวิจัยพบว่า อาชีพของผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่ทำให้การส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะอาชีพหรือบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันนั้นย่อมทำให้บทบาทในการส่งเสริมมีความแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อมร อำไพรุ่งเรือง**^๗ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชน ด้านอาชีพ มีผลต่อระดับทัศนคติที่มีต่อศีล ๕ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๙) จากการวิจัยพบว่า รายได้ของผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รายได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีความต่างกัน ทั้งนี้เพราะรายได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้นำแต่ละคนด้วย หากมีสภาพเศรษฐกิจในครอบครัวที่ไม่ดีก็จำเป็นที่จะต้องหารายได้ให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้จ่ายของครอบครัว ส่งผลให้ไม่มีเวลาเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมโครงการมากนัก แต่หากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีสภาพที่ดี ก็ทำให้สามารถเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริม

^๖ สิบเอก สุขาย ทะสุวรรณ, “ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการละเมิดศีลข้อที่ ๕ : กรณีศึกษากรมทหารขนส่งรักษาพระองค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^๗ อมร อำไพรุ่งเรือง, “การศึกษาพฤติกรรมกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

โครงการได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน^๔ ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมืองลำพูน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทางการวิจัย ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นและคนในชุมชนกินเจ หรือมังสวิรัต เพื่อสุขภาพมากขึ้น สร้างสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน รับประทานอาหารร่วมกัน โดยทำอาหารประเภทพืชผัก ผลไม้ที่ผลิตเองในชุมชนปลอดสารพิษ สุขภาพก็จะดีขึ้นแข็งแรงขึ้น ปลอดภัยจากโรคร้ายที่มากับเนื้อสัตว์

๒) ควรส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นให้พึ่งพาตนเองได้ ไม่รอแต่ให้ผู้อื่นนำมาแจก ให้รู้จักประหยัดอดออม และไม่นิยมตามแบบระบบทุนนิยม

๓) ควรปลูกจิตสำนึกให้ผู้นำท้องถิ่นและคนในชุมชนนึกถึงปัญหาที่จะตามมาด้านครอบครัว สังคม และธรรมาธิ์เรื่องการแต่งกายสุภาพแบบไทย รักนวลสงวนตัว

๔) ควรส่งเสริมเข้มงวดเรื่องวัฒนธรรมภาษา และต้องปลูกฝังให้เป็นคนซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว ไม่พูดเท็จเพื่อเอาตัวรอด หรือการพูดกับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ควรพูดสุภาพ สุขุม นุ่มนวล ฟังแล้วสบายใจ

๕) ควรส่งเสริมธรรมาธิ์ให้ผู้นำท้องถิ่นและคนในชุมชนได้ความรู้เรื่องพิษภัยของการดื่มสุรา ของมันเมา สิ่งเสพติด

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ให้ผู้นำท้องถิ่นและคนในชุมชนควรทำอาหารประเภทพืชผัก ผลไม้ ที่ผลิตเองในชุมชนปลอดสารพิษ สุขภาพก็จะดีขึ้นแข็งแรงขึ้น ปลอดภัยจากโรคร้ายที่มากับเนื้อสัตว์

๒) ให้ผู้นำท้องถิ่นควรมีการจัดอบรมธรรมะให้แก่ประชาชน เพื่อให้ทราบถึงหลักธรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

^๔ วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน, “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

๓) ควรวิเคราะห์ข่าวสารตามหลักศีล ๕ อย่างเคร่งครัดถึงเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อรับทราบปัญหาที่แท้จริงแล้วนำไปแก้ไขได้ตรงจุด

๔) การสื่อสารถึงประชาชนในชุมชนตำบลเหมืองจี้ รวมถึงการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ด้วยกันในองค์กร ควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพ

๕) ยึดถือและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ผู้นำท้องถิ่นไม่ควรดื่มสุราของมึนเมา รวมถึงสิ่งเสพติดต่างๆ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเชิงเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักศีล ๕ ให้ละเอียด และนำหลักนั้นๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒) ควรศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาในด้านอื่นๆ

๓) ควรศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับหลักศีล ๕ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันพร้อมจัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลัก ๕ ศีล ให้ทราบถึง องค์ประกอบ อานิสงส์ โทษและผลกรรมของการละเมิดหลักเบญจศีล ฝึกสอนวิปัสสนากรรมฐานขั้นต้น ให้กับผู้นำท้องถิ่น ตำบลเหมืองจี้ อำเภอมืองลำพูน